

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

YUCOM
Komitet pravnika
za ljudska prava

CHRIS

Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS
Network of the Committees for Human Rights in Serbia CHRIS

VODIČ KROZ ADVOKATSKU TARIFU

**OTVORENA
VRATA
PRAVOSUĐA**

Izdavač

Komitet pravnik za ljudska prava – YUCOM

Kneza Miloša 4, 11103 Beograd

www.yucom.org.rs

Za izdavača

dr Katarina Golubović

Autori

Teodora Tomić Lazarević, advokatica Komiteta pravnik za ljudska prava – YUCOM

Katarina Toskić, advokatica Komiteta pravnik za ljudska prava – YUCOM

Saša Aleksić, advokat

Anđelka Gentić, advokatska pripravnica

Saradnik

Momčilo Živadinović, Komitet pravnik za ljudska prava – YUCOM

Lektura i korektura

Teodora Todorić Milićević

Dizajn

Ivana Zoranović

Priprema i štampa

Dosije studio, Beograd

Tiraž

750 komada

ISBN-978-86-82222-17-0

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

Publikacija „Vodič kroz Advokatsku tarifu“ nastala je kao realizacija aktivnosti Komiteta pravnik za ljudska prava (YUCOM) u okviru projekta „Otvorena vrata pravosuđa“, koji realizuje YUCOM uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Stavovi izneti u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno stavove Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

VODIČ KROZ ADVOKATSKU TARIFU

Beograd • 2023

SADRŽAJ

UVOD	7
KAKO ODABRATI ADVOKATA?	8
Da li je potrebno da advokat bude usko specijalizovan za određenu oblast?	8
ZAŠTO NEKI ADVOKATI KOŠTAJU VIŠE?.....	9
DINAMIKA PLAĆANJA – DA LI ADVOKATA PLAĆAM UNAPRED ILI PO OKONČANJU POSTUPKA?	11
1. TROŠKOVI ADVOKATA U PARNIČNOM POSTUPKU.....	14
1.1. Procenjivi i neprocenjivi predmeti	15
1.2. Pre nego što angažujete advokata: prvi sastanak s advokatom – da li će me koštati i koliko?.....	19
1.3. Tužba ili odgovor na tužbu	20
1.4. Da li je opomena pred utuženje samo dodatni trošak?.....	21
1.5. Ročište	22
1.6. Uvid u predmet – kada je potreban i koliko košta?	22
1.7. Šta je obrazloženi podnesak? Da li advokat tarifira svaki dopis sudu?.....	23
1.8. Da li se plaća naknada advokatu kad je ročište odloženo?....	23

1.9.	Da li se u toku postupka plaćaju pravni saveti i mišljenja?	24
1.10.	Žalba i odgovor na žalbu	25
1.11.	Ko na kraju snosi troškove mog advokata?	25
2.	TROŠKOVI ADVOKATA U KRIVIČNOM POSTUPKU	
	– KOLIKO ĆE ME KOŠTATI UČEŠĆE U KRIVIČNOM POSTUPKU?	28
2.1.	Kako se obračunava Advokatska tarifa u krivičnom postupku?	30
2.2.	Od čega zavisi iznos koji ću platiti advokatu u krivičnom postupku?	30
2.3.	Da li advokatu dugujem još nešto osim prikazanih iznosa?	34
2.4.	Šta ako advokat brani mene i još jedno lice u istom krivičnom postupku?	35
2.5.	Koliko će me koštati ako sam osumnjičen za izvršenje krivičnog dela?	36
2.6.	Siromaško pravo okrivljenog	40
2.7.	Šta plaćam ako sam oštećen krivičnim delom?	40

UVOD

Publikacijom „Vodič kroz Advokatsku tarifu“ želimo da približimo građanima način na koji će advokat obračunavati cenu svojih usluga, kako bi oni sami u svakoj fazi postupka mogli da izračunaju koliko će ih određena radnja koštati i kako bi bili upoznati s načinom na koji se određuju ukupni troškovi advokatskih usluga na kraju postupka.

KAKO ODABRATI ADVOKATA?

Advokati imaju zabranu reklamiranja i postoje vrlo striktna pravila o načinu na koji mogu da istaknu svoju kancelariju i poslovanje, tako da ćete za advokatsku kancelariju saznati najpre iz iskustva drugih, putem preporuke, sa sajta advokatske kancelarije na internetu, table advokatske kancelarije zakačene na objektu u kom se kancelarija nalazi ili iz evidencije nadležne advokatske komore, odnosno uvidom u Imenik advokata.

Da li je potrebno da advokat bude usko specijalizovan za određenu oblast?

Za razliku od, na primer, lekara, advokati su obučeni da postupaju u svim oblastima prava i u svakoj vrsti postupaka. Često ćete, međutim, na sajtovima advokatskih kancelarija videti da se ističe rad kancelarije u određenim oblastima ili poslovima, na primer u krivičnim postupcima ili ugovornim odnosima. To ne znači da advokati te kancelarije poznaju isključivo jednu oblast, kao i da advokati koji ne ističu svoje poslovanje na takav način imaju manje znanja i iskustva. U tom smislu, svi advokati imaju potrebno znanje za zastupanje u svim oblastima, pa je Vaš slobodan izbor kome ćete se obratiti, a njihov da li će prihvatiti zastupanje.

ZAŠTO NEKI ADVOKATI KOŠTAJU VIŠE?

Advokatska tarifa, to jest Tarifa o nagradama i naknadama troškova za rad advokata („Sl. glasnik RS“, br. 43/2023), zvanični je cenovnik advokatskih usluga. Tarifa propisuje da vrednost jednog poena iznosi 45,00 dinara, a pravne radnje, odnosno usluge advokata, vrednovane su poenima. Da bi bilo lakše i preglednije, pored teksta Advokatske tarife, dostupan je i [tabelarni prikaz Advokatske tarife](#), koji će Vam skratiti vreme i otkloniti nedoumice, s obzirom na to da su u tabeli, umesto poena, istaknuti iznosi u dinarima.

Iako Advokatska tarifa predviđa cenu za svaku konkretnu uslugu advokata – naknadu za rad, ostavlja mogućnost da advokat sâm odredi veću ili manju cenu od propisane u dozvoljenim granicama: od 50% propisane naknade kao minimalna dozvoljena cena usluge, dok maksimalno ograničene cena usluga, prema trenutno važećoj tarifi, nije određeno.

Na primer, cenu za uslugu pristupa advokata na jedno ročište u slučaju spora iz radnih odnosa advokat može odrediti po Advokatskoj tarifi u iznosu od 29.250,00 dinara, ali može odrediti i veću cenu, dok je manji iznos dozvoljen najviše do 50% tarifom propisanog iznosa, što u ovom primeru iznosi 14.625,00 dinara.

Na opisani način, uvidom u tabelarni prikaz Advokatske tarife, za svaki postupak možete izračunati koliko će koštati određena radnja preduzeća od strane advokata.

Pored navedenog, Advokatska tarifa dopušta advokatima da procentualno odrede visinu nagrade za svoj rad u odnosu na vrednosti predmeta kada je u pitanju sastavljanje izjava volja. Tu spadaju ugovori, zaveštanja i slično.

Na primer, u slučaju sastavljanja zaveštanja (testamenta), advokat može obračunati naknadu u iznosu od 10% u odnosu na vrednost predmeta zaveštanja. Recimo, ukoliko je vrednost imovine koja se ostavlja testamentom 2.000.000,00 dinara, advokat je ovlašćen da naplati 200.000,00 dinara za sastavljanje testamenta.

U dogovoru sa strankom, advokat može ugovoriti naknadu za rad u procentualnom iznosu, a u srazmeri s uspehom u postupku. U ovom slučaju, neophodno je da je u pitanju **imovinski odnos** i da postoji **pisani sporazum advokata i stranke** o ovakvom načinu naplate, a najviši dozvoljen ugovoreni procenat je 30%.

Na primer, u slučaju spora povodom naknade štete, stranka može ugovoriti s advokatom da će mu, kao nagrada za rad, pripasti 20% od dosuđenog iznosa na ime naknade štete.

Dobro je znati da, pored toga što advokati imaju pravo da naplate svoj rad na konkretnom predmetu klijenata, imaju pravo i da naplate sve troškove koji su bili neophodni da bi uopšte mogli da postupaju na tom predmetu, primenjujući svoje znanje i iskustvo.

U nastavku Vodiča sve primere tarifiranja usluga advokata koje prikazujemo u iznosima predstavićemo na osnovu tarifnih brojeva, što znači da, u skladu s već pomenutim, advokat može u konkretnom slučaju naplatiti i do 50% manje ili neograničeno više od navedenog.

DINAMIKA PLAĆANJA – DA LI ADVOKATA PLAĆAM UNAPRED ILI PO OKONČANJU POSTUPKA?

- I Usluga advokata može se platiti unapred ili po izvršenoj usluzi, zavisno od načina rada advokata i dogovora između advokata i stranke.
- I Advokat je ovlašćen da od klijenta zatraži i primi određeni iznos novca kao garanciju da će, nakon završetka postupka, biti isplaćen za zastupanje u skladu s Tarifom.
- I Ako Vam je potrebna kontinuirana pravna pomoć, možete s advokatom u pisanom obliku ugovoriti plaćanje paušalne nagrade. Ova nagrada se obično isplaćuje u mesečnom iznosu, a u ugovoru je potrebno precizirati poslove koje će advokat preduzeti u Vašem interesu. Važno je napomenuti da se paušalna naknada ne odnosi na radnje zastupanja pred sudovima, državnim organima i organizacijama. Na primer, ukoliko želite da otvorite firmu i nakon toga poslujete, možete angažovati advokata za potrebe otvaranja firme, ali i kasnije, za sastavljanje neophodnih akata pri poslovanju i ugovora o radu za zaposlene. Međutim, ukoliko tokom Vašeg poslovanja nastane spor, recimo zaposleni Vas tuži zbog neisplaćenih zarada, zastupanje na ročištima neće biti obuhvaćeno paušalnom nagradom, već će se dodatno tarifirati. Ili, ukoliko tokom poslovanja Vaša firma, kao pravno lice, bude optužena za privredni prestup, zastupanje u ovom postupku

neće biti obuhvaćeno paušalnom nagradom, već će se dodatno tarifirati.

- S advokatom se može dogovoriti i naplata celokupnog iznosa po okončanju postupka. U tom slučaju, celokupan iznos dosuđenih troškova pripada advokatu i isplaćuje se iz sredstava suda u slučaju krivičnog postupka, ili iz sredstava suprotne strane u parničnom postupku, a sve pod uslovom uspeha u sporu.
- Prilikom ugovaranja advokatske nagrade, s advokatom se možete dogovoriti u pisanom obliku da mu plaćate rad po satnici. Ovakva nagrada ne može biti manja od 150 poena, odnosno 6.750 dinara za svaki započeti sat. U tom slučaju se ne primenjuju odredbe Advokatske tarife, već plaćate advokatu onoliko sati koliko je posvetio Vašem slučaju.
- Ukoliko ste s advokatom dogovorili plaćanje u skladu s Advokatskom tarifom, a ona se promeni tokom postupka, pravilo je da se primenjuju odredbe one tarife koja je bila važeća u vreme obračuna.
- Advokat je dužan da na zahtev klijenta sastavi i da mu preda pisani obračun naknade troškova i nagrade, uz prikazivanje Advokatske tarife kao obrazloženja za naplaćeni iznos.

Kada primite advokatski obračun, trebalo bi da isplatite advokata naznačenog dana. Naglašavamo da obračun o nagradi i naknadi troškova advokata predstavlja verodostojnu ispravu, što znači da je advokat ovlašćen da neposredno, na osnovu obračuna, pokrene izvršni postupak protiv klijenta koju mu nije isplatio nagradu. Ipak, pre nego što protiv klijenta pokre-

ne postupak pred sudom za naplatu naknade, advokat treba da uputi pisanu opomenu i ostavi primeren rok za ispunjenje obaveze.

Imajte na umu da advokat ima pravo i na naknadu troškova za prevoz, smeštaj i odsustvovanje iz advokatske kancelarije (ako preduzima radnje van grada u kojem se nalazi kancelarija advokata), kao i pravo na dnevnice. Troškovi advokata koji se nadoknađuju obračunavaju se prema pravilima koja slede.

Za obavljanje poslova izvan sedišta advokatske kancelarije, advokatu pripada:

- naknada za prevoz u međumesnom i međunarodnom saobraćaju u visini cene prevoza prevoznim sredstvom po izboru advokata; naknada za prevoz u mesnom saobraćaju u visini cene taksi prevoza; naknada za prevoz sopstvenim vozilom u visini od 30% od cene najskupljeg benzina po pređenom kilometru, kao i troškovi putarine;
- naknada za smeštaj u visini cene hotelskog smeštaja, osim hotela s pet i više zvezdica;
- naknada za odsustvovanje iz kancelarije u visini od 100 poena za svaki započeti sat, a najviše deset sati dnevno, dakle najviše 1000 poena, što, pomnoženo s vrednošću poena, iznosi 45.000,00 dinara;
- dnevnice koje su iste kao zaposlenima u državnim organima i izabranim, odnosno postavljenim licima.

Za obavljanje poslova advokatu pripada naknada troškova za poštanske, telefonske, bankarske i slične usluge prema plaćenim računima ili u paušalnom iznosu u visini od 2% vrednosti ukupne nagrade za pojedinačni pravni posao.

1. TROŠKOVI ADVOKATA U PARNIČNOM POSTUPKU

Parnični postupci pokreću se tužbom lica koje želi da ostvari neko pravo ili smatra da mu je neko pravo ugroženo. U ovom postupku možete se naći u svojstvu tužioca (ako ste podneli tužbu da ostvarite ili zaštitite neko svoje pravo) ili u svojstvu tuženog. Ni u jednom slučaju nije neophodno da imate advokata. Ako pak želite da Vas u parničnom postupku zastupa advokat, to će Vas i koštati (osim u slučaju ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć, o čemu možete pročitati više u vodiču „Kako da ostvarite pravo na besplatnu pravnu pomoć – Praktičan vodič za građane“).

U nastavku ovog vodiča, u delu koji se odnosi na parnični postupak, odlučili smo da na primeru razvoda prikažemo kako se primenjuje Advokatska tarifa. Odabrali smo ovaj primer jer je čest u praksi, pa na kraju izlaganja možemo delimično doći do odgovora na pitanje: Koliko me košta razvod? Iako se primeri u ovom delu vodiča odnose na postupak razvoda, primenjivi su i na sve ostale vrste sporova koji su, prema Advokatskoj tarifi, svrstani u istu grupu s razvodom braka (videti u tabeli na strani 17).

1.1. Procenjivi i neprocenjivi predmeti

U parničnim postupcima, Advokatska tarifa razlikuje cenu usluga advokata u zavisnosti od toga da li se radi o procenjivim ili neprocenjivim predmetima. **Procenjivi** predmeti su oni koji se kategorišu prema **vrednosti predmeta** spora, dok su **neprocenjivi** svi ostali parnični sporovi i oni se kategorišu prema **vrsti predmeta** spora.

Na primer, vrednost predmeta spora u slučaju spora oko naknade štete čiji je iznos koji se traži tužbom 850.000,00 dinara je procenjiva i iznosi 850.000,00 dinara, dok u slučaju parničnog postupka povodom mobinga za predmet kažemo da je neprocenjiv, jer nema konkretnu vrednost koja se traži tužbom. Naš primer – spor o razvodu braka, spada u neprocenljive predmete iz istih razloga. Advokatskom tarifom predviđene su cene za usluge u oba slučaja.

VODIČ KROZ ADVOKATSKU TARIFU

VREDNOST SPORA	PODNEŠAK	ROČIŠTE	NEODRŽANO ROČIŠTE ½ nagrade za podnesak + 4.500,00 din	PRAVNI LEK I ODGOVOR NA NJEGA	OSTALI PODNESCI
Do 45.000,00 dinara	9.000,00	13.500,00	9.000,00	18.000,00	4.500,00
Od 45.000,00 do 765.000,00 dinara	13.500,00	18.000,00	11.250,00	27.000,00	6.750,00
Od 765.000,00 do 1.507.500,00 dinara	16.875,00	21.375,00	12.937,50	33.750,00	8.437,50
Od 1.507.500,00 do 3.015.000,00 dinara	24.750,00	29.250,00	16.875,00	49.500,00	12.375,00
Od 3.015.000,00 do 6.030.000,00 dinara	33.750,00	38.250,00	21.375,00	67.500,00	16.875,00
Od 6.030.000,00 do 12.015.000,00 dinara	45.000,00	49.500,00	27.000,00	90.000,00	22.500,00
Od 12.015.000,00 do 24.030.000,00 dinara	56.250,00	60.750,00	32.625,00	112.500,00	28.125,00
Od 24.030.000,00 do 30.015.000,00 dinara	67.500,00	72.000,00	38.250,00	135.000,00	33.750,00
Od 30.015.000,00 do 121.500.000,00 dinara, na svakih započelih 450.000,00 dinara nagrada od 67.500,00 dinara uvećava se za po 45,00 dinara	67.500,00 + po 45,00 din.	67.500,00 + po 45,00 din. + 4.500,00 din.	½ nagrade za podnesak + 4.500,00 din.	nagrada za podnesak + 100%	33.750,00 + po 45 din.
Od 121.500.000,00 do 301.500.000,00 dinara, na svakih započelih 1.350.000,00 dinara nagrada od 67.500,00 dinara uvećava se za po 45,00 dinara	76.648,50 + po 45 din.	76.648,50 + po 45 din. + 4.500,00 din.	½ nagrade za podnesak + 4.500,00 din.	nagrada za podnesak + 100%	38.324,25 + po 45 din.
Preko 301.500.000,00 dinara, na svakih započelih 6.750.000,00 dinara nagrada od 67.500,00 dinara uvećava se za po 45,00 dinara	82.648,50 + po 45 din.; maks. 127.648,50 din.	82.648,50 + po 45 din.; 127.648,50 + 4.500,00 din.	½ nagrade za podnesak + 4.500,00 din.	nagrada za podnesak + 100%	41.324,25 + po 45 din.; maks. 63.824,25 din.

VRSTA SPORA	PODNEŠAK	ROČIŠTE	NEODRŽANO ROČIŠTE	PRAVNI LEK I ODGOVOR	OSTALI PODNEŠCI
Smetanje državine; razvod, poništaj, postojanje, nepostojanje braka; vršenje rod. prava, održ. ličnih odnosa deteta i rod.; uređ. ličnih stanja (lišenje posl. sposob., zadrž. u zdrav. org., proglaš. nestalog lica za umrlo); uređ. porodič. odnosa (produženje, lišenje roditelj. prava, davanje dozvole za stupanje u brak); spor iz rad. odnosa (otkaz, postojanje ili nepostojanje rad. odnosa, premeštaj na dr. rad. mesto i sl.); zašt. uzbunjivača, diskrimin. i zašt. od zlostavljanja na radu; post. pred poslod. privr. društvom – neprocenjivo i ost. post. pred privr. društ.; post. pred Prekršaj. sudom po zaht. za sudske odlučivanje; sud časti pri Privrednoj komori; upis u katastar nepok. – neprocenjivo; upis u reg. suda ili APR – neprocenjivo; upravni post. vođen po odredbama Zakona o plan. i izgr., upr. postupak i spor vođen po odred. Porod. zakona i osta. upr. postup	24.750,00	29.250,00	16.875,00	49.500,00	12.375,00
Spreč. i zaštita od nasilja u porodici; postup. pred polic. organima	27.000,00	31.500,00	18.000,00	54.000,00	13.500,00
Ostali postupci pred državnim organom	29.250,00	33.750,00	19.125,00	58.500,00	14.625,00
Pr. službenosti, stamb. odnosi (otkaz ug. o zakupu, iseljenje, utvrđenje pr. zakupa i dr.); ostali postupci pred osnovnim sudom	33.750,00	38.250,00	21.375,00	67.500,00	16.875,00

VODIČ KROZ ADVOKATSKU TARIFU

Utvrđenje i osporavanje materinstva ili očinstva; postup. pred Prekršajnim sudom – javni prihodi, informisanje, carinsko, spoljnotrg. i devizno posl., životna sred., promet roba i usluga, hart. od vrednosti; stečaj, likvidacija – neprocenjivo; arbitraža, Agen. za mirno reš. radnih sporova, medijacija – neprocenjivo, upr. spor oko uprav. akta donetog u post. vođenom po odred. Zakona o plan. i izgrad. ili donetog u post. vođenom pred inspekc. organima; ost. postup. pred privr. sudom	38.250,00	42.750,00	23.625,00	76.500,00	19.125,00
Post. pred Prekršajnim sudom u oblas. koje nisu navedene u preth. alineji	31.500,00	36.000,00	20.250,00	63.000,00	15.750,00
Određivanje, izmena odluke o zak. izdrž.	13.500,00	18.000,00	11.250,00	27.000,00	6.750,00
Uređenje imovin. odnosa – neproc. (sastav. isprave, zaveštanja, potvrđ. sadrž. isprave, čuvanje i poništ. isprave); ostali vanpar. postupci, ortački ugovori, privr. prestupi, postup. oko upravnog akta donetog u post. pred poresk., carinsk. i polic. organima; ostali postup. pred višim sudom	45.000,00	49.500,00	27.000,00	90.000,00	22.500,00
Ostali postupci pred Upravnim sudom	54.000,00	58.500,00	31.500,00	108.000,00	27.000,00
Autor. i srodna prav., žig, model i o ost. pr. intelekt. svojine, osim u proc. imov. zaht. iz ovih odnosa; postup. donoš. urban. planova – prigovori, post. pred Upravnim sudom, post. pred Ustavnim sudom, međunarodni sud, arbitraža – neprocenjivo	67.500,00	67.500,00 + 4.500,00 din.	33.750,00	–	33.750,00

Dobro je znati: Iznosi u tabelama obuhvataju, pored pristupa ročištu, i iznos za započeti prvi sat ročišta. Za svaki sledeći sat prisustva ročištu ovaj iznos se doplaćuje.

1.2. Pre nego što angažujete advokata: prvi sastanak s advokatom – da li će me koštati i koliko?

Kada odaberete advokata, najčešće sledi prvi sastanak, na kojem ga upoznajete sa svojim predmetom. Advokat će Vam neretko pre prvog sastanka tražiti dokumentaciju na uvid kako bi ispitao uslove za zastupanje (da li je možda prošao rok za podnošenje tužbe i slično), ali i da bi se upoznao s predmetom pre razgovora na kojem može razjasniti eventualne nedoumice vezane za dostavljenu dokumentaciju. Na ovom sastanku, advokat bi trebalo da se izjasni da li može da preuzme zastupanje u Vašem predmetu i da Vam predoči šta možete da očekujete u toku postupka.

Dobro je znati da advokat može smatrati da su šanse za uspeh velike, ali ne može da garantuje uspeh.

Bez obzira na to da li advokat uzima Vaš predmet u zastupanje ili ne, sastanak s advokatom zahteva od njega upoznavanje s Vašim predmetom i pravnu analizu problema, te on ima pravo da tarifira ovu uslugu. Kao što je dosad rečeno, advokat je slobodan da naplati uslugu na način propisan tarifom: za razgledanje spisa i predmeta, Advokatska tarifa propisuje 50% naknade predviđene za zastupanje u postupku na koji se spisi odnose.

U našem primeru, razgledanje dokumentacije i predmeta u slučaju razvoda braka prema Tarifi iznosi 12.375,00 dinara (50% od iznosa predviđenog za pokretanje postupka razvoda braka). Podsetićemo i na ovom mestu da advokat pri određivanju cene usluge nije vezan navedenim iznosom, već može da naplati 50% manji iznos, odnosno veći iznos od predviđenog.

1.3. Tužba ili odgovor na tužbu

Parnični postupak se pokreće tužbom, pa je to prva radnja koju će advokat preduzeti (izuzev upoznavanja s predmetom, bilo kroz uvid u dokumentaciju koju ste mu dostavili, bilo uvidom u predmet kod suda ukoliko je postupak u toku). Cena usluge za pisanje i podnošenje tužbe od strane advokata zavisi od vrednosti predmeta spora (u procenjivim predmetima), odnosno od vrste spora (u neprocenjivim predmetima). Prema Advokatskoj tarifi, tužba spada u „podneske“ kojima se pokreće postupak.

U našem primeru razvoda braka, prema Advokatskoj tarifi, podnošenje tužbe iznosi 24.750,00 dinara.

Isto važi ako ste tuženi, odgovor na tužbu se tarifira kao podnesak u postupku.

Ovaj iznos naknade advokatu za sastavljanje tužbe biće uvećan ukoliko je tužbom postavljeno više (kumulativnih) zahteva. Tad advokatu pripada pun iznos nagrade, koji se uvećava za po 50% te nagrade za drugi i svaki dodatni zahtev.

Na primer, ukoliko se tužbom traži razvod braka, a pored toga i mera zaštite od nasilja u porodici, advokatu za sastav tužbe pripada pun iznos od 24.750,00 dinara uvećan za 50% iznosa koji je propisan za tužbeni zahtev u slučaju zaštite od nasilja u porodici, što ukupno čini 38.250,00 dinara.

1.4. Da li je opomena pred utuženje samo dodatni trošak?

Predaji tužbe sudu može prethoditi opomena pred utuženje koja se direktno dostavlja drugoj strani, a koja ima za cilj rešavanje spornog pitanja mirnim putem. Tuženi se poziva da nešto učini u ostavljenom roku i upozorava se da će tužba biti predata sudu posle isteka tog roka.

Ova stavka u postupku u većini slučajeva nije obavezna i služi da potencijalno skрати vreme i troškove i jednoj i drugoj strani. Za ovaj korak se najčešće odlučuje kada je ishod postupka vrlo izvestan. Treba znati da, u slučaju da tuženi postupi po opomeni i postupak ni ne dođe do suda, trošak pisanja opomene pred utuženje snosi tužilac.

Ukoliko ste potencijalni tuženi u ovoj priči, a vrlo je izvesno da postupak pred sudom neće biti okončan u Vašu korist, postupanjem po opomeni izbeći ćete eventualne troškove svog advokata i troškove advokata druge strane.

Prema Advokatskoj tarifi, opomena pred utuženje tarifira se u iznosu od 50% iznosa propisanog za podnošenje tužbe. Važno je napomenuti i da, ukoliko dođe do pokretanja sudskog postupka, pri konačnom odlučivanju o troškovima postupka sud neće priznati trošak sastavljanja opomene, budući da se radi o radnji koja nije učinjena tokom samog postupka, već pre njegovog pokretanja.

1.5. Ročište

Za pristupanje i prisustvo procesnim radnjama poput ročišta, pored nagrade za pristup, koja u slučaju razvoda iznosi 29.250,00 dinara (ovo obuhvata pristup i prvi sat prisustva), advokatu pripada i nagrada u iznosu od 100 poena za svaki sledeći započeti sat. Kako se jedan poen vrednuje s 45,00 dinara, to znači da će advokat imati pravo da tarifira i naplati dodatnih 4.500,00 dinara po svakom sledećem započetoj satu.

1.6. Uvid u predmet – kada je potreban i koliko košta?

Uvidom u predmet advokat se upoznaje s celokupnim sadržajem predmeta koji se nalazi pred sudom. Od izuzetnog je značaja da advokatu budu dostupne sve relevantne informacije vezane za Vaš predmet pre preduzimanja radnji i u toku postupka. Ovo je i jedini način da se advokat upozna sa sadržinom predmeta i postupanjem suda kada su u pitanju predmeti u porodičnim odnosima, koje sud zavodi pod oznakom „П2“.

Za pregledanje ili razmatranje spisa predmeta, advokatu pripada 50% nagrade propisane za zastupanje u postupku čiji se spisi razmatraju.

U našem primeru, uvid u predmet kada je u pitanju razvod braka advokat može da naplati 14.625,00 dinara.

1.7. Šta je obrazloženi podnesak? Da li advokat tarifira svaki dopis sudu?

Primetićete da u Advokatskoj tarifi postoje poeni, odnosno u tabelarnom prikazu iznosi, za podneske u konkretnom postupku. Tu spadaju tužba, protivtužba, ostali podnesci kojima se pokreće parnični postupak, ali i drugi **obrazloženi podnesci**. Obrazloženi podnesak predstavlja pisano obraćanje sudu van ročišta u kojem se, recimo, iznose nove činjenice uz obrazloženje da idu u prilog strani u postupku, ili se iznosi odgovor na neku radnju suda ili protivne strane i slično. Ukoliko se, recimo, na poziv suda, advokat kratko izjašnjava i tom prilikom samo pruža informaciju (da li je pokrenut drugi postupak, da li je stranka i dalje u radnom odnosu i slično), govorimo o takozvanim **ostalim podnescima**.

Na primer, advokat bi mogao da naplati obrazloženi podnesak tokom razvoda braka 24.750,00 dinara, a ostale podneske po ceni od 12.375,00 dinara.

Bitno je naglasiti da podnesci koji spadaju u redovnu komunikaciju sa sudom – recimo, ako advokat obaveštava sud da je na godišnjem odmoru u određenom periodu ili ako obaveštava sud o promeni adrese – ne spadaju u podneske advokata koji su obuhvaćeni tarifom, odnosno ne naplaćuju se.

1.8. Da li se plaća naknada advokatu kad je ročište odloženo?

Bitno je napraviti razliku između toga da li je advokat pristupio odloženom ročištu ili ne, odnosno da li je sudija saopštio da je ročište odloženo nakon što su svi prisutni ušli u sudnicu ili je na vreme obavestio advokata da će ročište biti odloženo, pa advokat nije morao da pristupi.

U prvom slučaju, advokat ima pravo da naplati pristup ročištu koje je odloženo, dok blagovremeno odloženo ročište advokat ne naplaćuje.

Advokat može da naplati pristup na odloženo ročište u slučaju razvoda braka i takva usluga iznosi 16.875,00 dinara.

1.9. Da li se u toku postupka plaćaju pravni saveti i mišljenja?

Ako ste već angažovali advokata da Vas zastupa u postupku, pravni saveti van ročišta i data mišljenja advokata koja se odnose na taj postupak ne naplaćuju se dodatno.

Ukoliko pak ne želite zastupanje advokata već samo savet, ili ako zatražite mišljenje ili savet pre nego što angažujete advokata u postupku, ova usluga se naplaćuje. Za usmeni i pisani pravni savet ili mišljenje o nekom pravnom pitanju, advokatu pripada nagrada propisana za podneske kojima se pokreće odgovarajući postupak u vezi s tim pravnim pitanjem.

Na primer, ako od advokata koji Vam vodi postupak razvoda zatražite mišljenje o situaciji u kojoj se nalazite, a koja je u vezi s otkazom koji ste dobili jer sumnjate da je nezakonit, i želite da Vam advokat dâ savet da li da pokrenete postupak pred sudom, ovu uslugu advokat može naplatiti prema važećoj Advokatskoj tarifi u iznosu od 24.750,00 dinara.

1.10. Žalba i odgovor na žalbu

Za sastavljanje žalbe, vanrednih pravnih lekova, kao i za sastavljanje odgovora na njih, advokatu pripada nagrada uvećana za 100% od nagrade propisane za podneske kojima se pokreće postupak. To znači da, u slučaju da ste nezadovoljni prvostepenom odlukom suda i želite da se žalite, advokatu pripada nagrada za sastavljanje žalbe. Takođe, ukoliko ste zadovoljni odlukom, ali druga strana nije i uloži žalbu, imaćete mogućnost (ne i obavezu) da se izjasnite na navode te žalbe u odgovoru na žalbu.

U našem primeru razvoda braka, za sastav žalbe ili odgovora na žalbu, advokat može da naplati iznos od 49.500,00 dinara.

1.11. Ko na kraju snosi troškove mog advokata?

U parničnom postupku, sud po okončanju postupka odlučuje o svim troškovima, u šta spadaju i troškovi advokata obe strane. Sud, pre svega, odlučuje samo o onome što ste od njega tražili, pa je neophodno da već u tužbi tražite od suda da obaveže tuženog da naknadi troškove postupka. Ukoliko ste Vi tuženi, predlog sudu da sve troškove snosi tužilac iznećete u odgovoru na tužbu.

Po pravilu, plaćate advokata unapred ili po izvršenoj radnji, pa dosuđeni iznos na kraju postupka pripada Vama, a ne advokatu.

Izuzetak: ukoliko ste dogovorili s advokatom da se naplati tek po dobijenom postupku, ovaj iznos pripada advokatu.

Pri donošenju odluke, sud prvo odlučuje šta čini troškove postupka i određuje njihov iznos, a onda može dosuditi da sve troškove snosi jedna strana, da svako snosi svoje troškove ili da se troškovi dosude srazmerno uspešnosti u postupku.

Na primer, u sporovima u vezi s porodičnim odnosima, poput razvoda braka, sud najčešće dosuđuje da svaka strana snosi svoje troškove, s obzirom na to da se takvi postupci obično vode u interesu obe stranke.

Sud će uvek odbiti da dosudi troškove koji nisu bili potrebni za vođenje postupka, odnosno one koje smatra suvišnim. Takođe, sud nije obavezan da se pri određivanju iznosa troškova vodi Vašim dogovorom s advokatom, odnosno nije obavezan da primenjuje sporazum između Vas i advokata, već će uvek primeniti Advokatsku tarifu.

Na primer, ako je Vaš dogovor s advokatom da svaki podnesak plaćate 30.000,00 dinara, iako je prema Advokatskoj tarifi 24.750,00 dinara, sud ne mora priznati taj trošak preko propisanih 24.750,00 dinara, pa bi druga strana presudom bila obavezna da Vam isplati samo onoliko koliko je sud priznao, ne i koliko Vas je zaista koštalo.

Osim toga, sud ne mora da prizna svaki podnesak kao osnovan trošak, bez obzira na to kako Vam je advokat tarifirao. Sud može da proceni da podnesak koji ste platili kao obrazloženi podnesak u iznosu od 24.750,00 dinara nije bio neophodan i da ga uopšte ne uvrsti u troškove postupka.

Da sumiramo, troškovi i naknada troškova u parničnom postupku:

- sud će dosuditi troškove postupka samo ako od njega to izričito zahtevate;
- advokat po okončanju glavne rasprave iznosi svoj troškovnik: koje usluge je pružio i koji iznos potražuje;
- sud razmatra zahteve obe strane, odlučuje koje troškove priznaje, utvrđuje iznose i odlučuje koja strana će i u kojoj meri snositi troškove postupka;
- realni troškovi advokata nisu uvek isti kao oni koje sud priznaje i na koje obavezuje drugu stranu da plati, pa ne mora da znači da ćete povratiti sve troškove koje ste imali povodom vođenja postupka ukoliko uspete u njemu.

2. TROŠKOVI ADVOKATA U KRIVIČNOM POSTUPKU – KOLIKO ĆE ME KOŠTATI UČEŠĆE U KRIVIČNOM POSTUPKU?

Krivični postupak je skup pravila koji ima za cilj adekvatno sankcionisanje učinilaca krivičnih dela, a da pri tome niko nevin ne bude osuđen. Advokatura je služba pružanja pravne pomoći koja obezbeđuje pravično suđenje u krivičnim postupcima, a advokati svojim veštinama pružaju efikasnu odbranu i osiguravaju poštovanje prava okrivljenih lica. Zbog potencijalnog ishoda krivičnog postupka, odnosno izricanja sankcije lišenja slobode kao najstrože posledice osude, građani se često odlučuju za angažovanje advokata – branioca u slučaju da su optuženi za izvršenje nekog krivičnog dela. Građani se u krivičnom postupku pojavljuju u različitim ulogama. Troškove advokata najčešće snose okrivljeni i oštećeni, odnosno lice koje se tereti da je učinilo određeno krivično delo ili žrtva krivičnog dela. Način na koji će se vršiti naplata advokatskih troškova u praksi je najčešće stvar dogovora između advokata i klijenta. Kakav god modalitet plaćanja advokatskih usluga da je ugovoren, advokat je dužan da, na zahtev klijenta, sastavi i preda mu pisani obračun naknade troškova i nagrade, uz prikazivanje Advokatske tarife kao obrazloženja za naplaćeni iznos.

Primer advokatskog obračuna – fakture.

ADVOKATSKA KANCELARIJA PEROVIĆ

Ulica Kneza Miloša 235, Beograd

MB 12345678

PIB 123456789

Rn. br. 200-123456-00

Račun-faktura br. 11/23

Datum i mesto prometa: 18. 07. 2023. godine, Beograd

Datum i mesto izdavanja: 18. 07. 2023. godine, Beograd

Valuta plaćanja/datum: 3 dana/ 21. 07. 2023. godine

Primalac računa:

Milutin Stojanović, Palilula Beograd, ul. Stojana Protića 78

JMBG 1234567891234

Opis usluge i cena

- Pristup jednom neodržanom ročištu
za glavni pretres 21.375,00 RSD
(Tarifni broj 1, st. 1 i Tarifni broj 2, st. 2 Tarife o
nagradama i naknadama troškova za rad advokata)
- Troškovi prevoza sopstvenim vozilom
od Beograda do Kraljeva..... 10.320,00 RSD
(Čl. 9, st. 1, tač. 3 Tarife o nagradama i
naknadama troškova za rad advokata)

UKUPNO: 31.695,00 RSD

(slovima: trideset jedna hiljada šesto devedeset pet dinara)

Na osnovu člana 33 Zakona o PDV-u, izdavalac nije obveznik plaćanja PDV-a.

Izdavalac računa

Primio

Advokat Dragiša Perović

2.1. Kako se obračunava Advokatska tarifa u krivičnom postupku?

Prema važećoj Tarifi o nagradama i naknadama troškova za rad advokata („Sl. glasnik RS“, br. 43/2023), vrednost jednog poena iznosi 45,00 dinara, a određene pravne radnje su vrednovane bodovima. Osim navedenih parametara, da bismo obračunali advokatske usluge, potrebno je da znamo i kolika je zaprećena kazna za krivično delo za koje se teretimo.

Na primer, za sastavljanje krivične prijave za krivično delo za koje je zaprećena novčana kazna, advokatu pripada 600 poena, što, pomnoženo s 45,00 dinara, iznosi 27.000,00 dinara, dok bi, u slučaju sastavljanja žalbe za isto delo, advokatu pripalo 600 poena uvećanih za 100%, odnosno 1.200 poena, što bi, pomnoženo s vrednošću poena, iznosilo 54.000,00 dinara.

2.2. Od čega zavisi iznos koji ću platiti advokatu u krivičnom postupku?

Iznos advokatske nagrade u krivičnom postupku najpre zavisi od visine zaprećene kazne za određeno krivično delo, kao i od vrste pravne radnje koju je advokat preduzeo u Vašu korist. Pa tako, najniži iznosi su propisani za krivična dela gde je zaprećena novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine zatvora, a najviši za zatvor od 30 do 40 godina ili doživotni zatvor.

Recimo, ukoliko se teretite za krivično delo neovlašćeno držanje opojnih droga, a manja količina droge pronađena kod Vas služila je za sopstvenu upotrebu, advokatu ćete platiti 31.500,00 dinara za odbranu na glavnom pretresu, jer je za taj oblik krivičnog dela zaprećena novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine. Ako se teretite za teže krivično delo, na primer razbojništvo, za istu radnju na glavnom pretresu platiće advokatu 49.500,00 dinara, jer je za to delo zaprećena kazna od dve do deset godina zatvora. Ukoliko ste oštećeni krivičnim delom za koje je zaprećena kazna do tri godine, a angažovali ste advokata da zastupa Vaše interese u ovom postupku, za njegov pristup na održano ročište izdvojićete 18.000,00 dinara, a za sastavljanje žalbe protiv presude 27.000,00 dinara.

Važno je znati i da plaćanje advokatu – braniocu ne zavisi od uspeha u krivičnom postupku. Bilo da ste oslobođeni ili osuđeni, obavezni ste da platite advokatu nagradu i naknadite mu troškove iskazane u obračunu koji Vam je dostavio. Kao što je već navedeno, advokat ne može da Vam garantuje uspeh u postupku, već samo može da proceni kolike su šanse za uspeh, te, u skladu s tim, ima pravo da naplati pružene usluge, bez obzira na to što krivični postupak nije u celosti ili delimično okončan prema Vašim očekivanjima.

Tabelarni prikaz Advokatske tarife u krivičnom postupku

KRIVIČNI POSTUPAK					
KAZNA	ODBRANA I PRISTUP PROCESNIM RADNJAMA		PISANI AKTI – PODNESCI		
Zaprećena kazna zatvora u godinama	<ul style="list-style-type: none"> • ODBRANA okrivljenog • ZASTUPANJE privatnog tužioca, oštećenog kao tužioca, maloletnog lica kao oštećenog • RAZGOVOR s okrivljenim koji je lišen slobode ili se nalazi u pritvoru, ili mu je zabranjeno napuštanje stana ili se nalazi u zatvoru ili drugoj ustanovi za izvršenje krivičnih sankcija • PRISUSTVOVANJE veštačenju, uviđaju, pretres pred drugostepenim sudom ili organom 	<ul style="list-style-type: none"> • ZASTUPANJE oštećenog • NEODRŽANA procesna radnja, glavni pretres ili sednica veća • PRIJEM rešenja o zadržavanju – 50% 	<ul style="list-style-type: none"> • PRAVNI LEKOVI: • ŽALBE protiv rešenja o potvrđivanju optužnice, protiv presude, protiv rešenja o meri bezbednosti ili vaspitnoj meri, protiv rešenja o oduzimanju imovinske koristi proistekle iz krivičnog dela, protiv rešenja o suđenju u odsustvu, protiv rešenja o ekstradiciji • ŽALBA PRIVATNOG TUŽIOCA • ŽALBA OKRIVLJENOG PROTIV PRESUDE • ZAHTEV ZA • PONAVLJANJE KRIVIČNOG • POSTUPKA • ZAHTEV ZA ZAŠTITU ZAKONITOSTI • USTAVNA ŽALBA 	<ul style="list-style-type: none"> • Krivične prijave • Privatne tužbe • Predlog za preduzimanje dokazne radnje • Predlog za pokretanje postupka prema maloletniku • Predlog za zaključenje sporazuma o priznanju krivice, za ukidanje pritvora, za kućni zatvor • Odgovor na optužnicu • Odgovor na žalbu • Pisana odbrana • Podnesci u postupcima u vezi s oduzimanjem imovinske koristi koja je proistekla iz krivičnog dela • Obrazloženi podnesci kojima se ukazuje na činjenice koje govore u prilog odbrani • Molbe radi odlaganja izvršenja kazne zatvora, za uslovni otpust • Tužbe za sudsku zaštitu povrede prava osuđenog lica • Zahtev za rehabilitaciju, za naknadu troškova • Podnesci u postupku za ekstradiciju okrivljenog • Zahtev Ministarstvu pravde radi postizanja sporazuma o postojanju i naknadi štete • Izjašnjenje na veštačenje 	<ul style="list-style-type: none"> • OSTALI PODNESCI

				<ul style="list-style-type: none"> • Žalbe protiv rešenja o zadržavanju, protiv rešenja o određivanju ili produženju pritvora, protiv rešenja o produženju zabrane napuštanja mesta boravka, protiv rešenja o odbijanju molbe za odlaganje izvršenja kazne, protiv posebnog rešenja o izdvajanju dokaza, protiv rešenja o troškovima postupka • Žalba oštećenog • Odgovor na zahtev za ponavljanje krivičnog postupka • Molba za pomilovanje 	
Novčana kazna ili do 3 godine zatvora	31.500,00	18.000,00	54.000,00	27.000,00	13.500,00
Od 3 do 5 godina zatvora	38.250,00	21.375,00	67.500,00	33.750,00	16.875,00
Od 5 do 10 godina zatvora	49.500,00	27.000,00	90.000,00	45.000,00	22.500,00
Od 10 do 15 godina zatvora	72.000,00	38.250,00	135.000,00	67.500,00	33.750,00
Preko 15 godina zatvora	94.500,00	49.500,00	180.000,00	90.000,00	45.000,00
Od 30 do 40 godina zatvora, zatvor od 40 godina i doživotni zatvor	117.000,00	60.750,00	225.000,00	112.500,00	56.250,00

2.3. Da li advokatu dugujem još nešto osim prikazanih iznosa?

Kao što je već navedeno, za prisustvovanje i pristupanje procesnim radnjama, pored nagrade za odbranu, advokatu pripada i nagrada u iznosu od 100 poena za svaki započeti sat, računajući od vremena kada je procesna radnja bila zakazana. Navedeno znači da će advokat imati pravo da tarifira i naplati dodatnih 4.500,00 dinara po započetom satu. Ukoliko glavni pretres traje tri sata, advokat će po ovom osnovu tarifirati dodatnih 18.000,00 dinara.

Ukoliko se istog dana održava više procesnih radnji, recimo saslušanje okrivljenog, ispitivanje svedoka i uviđaj, tada će advokat imati pravo na pun iznos nagrade za jednu procesnu radnju, dok će za ostale tarifirati 50% od propisanog iznosa.

Recimo, ukoliko Vas advokat brani u postupku za krivično delo za koje je zaprećena kazna zatvora od tri do pet godina, navedene radnje će naplatiti na sledeći način.

1. Saslušanje okrivljenog – pun iznos	38.250,00 dinara
2. Ispitivanje svedoka – 50% od 38.250,00	19.125,00 dinara
3. Uviđaj – 50% od 38.250,00	19.125,00 dinara
UKUPNO:	76.500,00 dinara

Ukoliko se procesna radnja ne održi, a advokat je pristupio u policiju, tužilaštvo ili sud, advokatu pripada 50% od iznosa koji bi bio predviđen za istu radnju u slučaju da je održana.

Recimo, ukoliko je zakazano ispitivanje svedoka kod tužilaštva za krivično delo za koje je zaprećena kazna zatvora od tri do pet godina, pa advokat pristupi kod tužioca, ali se saslušanje ne održi jer se svedok nije odazvao pozivu tužilaštva, advokat će imati pravo da naplati iznos od 21.375,00 dinara.

Kako bi mu bila priznata nagrada po ovom osnovu, advokat je u obavezi da zatraži od organa kod kog je bila zakazana neodržana radnja sačinjavanje zapisnika ili službene beleške u kojoj će se konstatovati da procesna radnja nije održana i da je advokat pristupio.

Pored naknade za konkretne pravne radnje, advokat ima pravo na nagradu za razgovor s licem lišenim slobode. Recimo, ukoliko se protiv Vas vodi postupak za krivično delo za koje je zaprećena kazna zatvora preko 15 godina, a nalazite se u pritvoru i branilac Vas poseti i obavi s Vama razgovor u zavodu, imaće pravo da naplati isti iznos kao da je pristupio glavnom pretresu, odnosno iznos od 94.500,00 dinara.

2.4. Šta ako advokat brani mene i još jedno lice u istom krivičnom postupku?

Kad advokat brani više okrivljenih, nagrada mu se po ovom osnovu dodatno uvećava za svaku procesnu radnju koju preduzima (odbrana, podnesci, pravni lekovi i dr.) za po 50% za drugog i svakog narednog okrivljenog.

Ukoliko, recimo, branilac pristupi ročištu za glavni pretres u krivičnom postupku u kome su dva lica osumnjičena za zajedničko izvršenje krivičnog dela, a za to delo je predviđena kazna od 10 do 15 godina zatvora, naplatiće iznos od 72.000,00 za prvog okrivljenog i 50% za drugog okrivljenog, odnosno iznos od 36.000,00 dinara.

2.5 Koliko će me koštati ako sam osumnjičen za izvršenje krivičnog dela?

Građani najčešće saznaju da je protiv njih pokrenut krivični postupak tako što prime poziv za saslušanje u svojstvu osumnjičenog kod nadležnog javnog tužilaštva. U samom pozivu, građani se poučavaju da mogu da angažuju branioca. U zavisnosti od vrste preduzete radnje i visine zaprećene kazne, kao i od dogovora koji ste napravili s izabranim advokatom – braniocem, vršiće se i plaćanje u skladu s gorenavedenim pravilima obračuna advokatske nagrade i troškova. Međutim, odbrana je obavezna u nekim slučajevima. To znači da u tom postupku **imate imati advokata – branioca**. Ukoliko ga sami ne angažujete, organ postupka, javno tužilaštvo ili sud će Vam ga dodeliti po službenoj dužnosti sa spiska nadležne advokatske komore.

- Odbrana je obavezna u slučaju da se lice lišava slobode, bilo tako što je uhapšeno, zadržano ili pritvoreno.
- Ukoliko je okrivljeni nem, gluv ili je iz drugog razloga nesposoban da se sâm uspešno brani, obavezno će imati branioca.
- Ukoliko je za krivično delo propisana kazna zatvora od osam godina ili teža kazna, odbrana je obavezna.
- Ako je okrivljeni odsutan s glavnog pretresa, bilo zbog toga što mu se sudi u odsustvu, bilo zbog toga što je udaljen iz sudnice, sud će mu dodeliti branioca koji će zastupati njegove interese.

- Ukoliko se protiv lica vodi postupak za izricanje mere bezbednosti obaveznog psihijatrijskog lečenja ili je lice maloletno, opet će obavezno imati advokata – branioca.
- Ako okrivljeni odluči da prizna krivično delo i zaključi sporazum o priznanju krivice s nadležnim tužiocem, obavezan je da ima branioca prilikom pregovora s javnim tužiocem, pa sve do zaključenja sporazuma.

Važno je znati da se nagrada i troškovi advokatā – branilaca po službenoj dužnosti obračunavaju u skladu s posebnim pravilima, kojima je predviđeno da advokat koji je postavljen kao branilac po službenoj dužnosti ima pravo na novčanu nagradu u iznosu od 50% od nagrade predviđene Tarifom o nagradama i naknadama troškova za rad advokata. Dakle, za preduzete radnje u krivičnom postupku, branilac po službenoj dužnosti će tarifirati polovinu od iznosa propisanih Tarifom.

Ukoliko se protiv Vas vodi krivični postupak u kojem je odbrana obavezna, a sami ne angažujete advokata, troškove advokata – branioca prethodno snosi organ postupka, policija, tužilaštvo ili sud. Po okončanju krivičnog postupka, sud odlučuje, na osnovu ishoda postupka, ko će konačno snositi ove troškove. Tako, ukoliko ste bili osumnjičeni u krivičnom postupku, pa se krivični postupak protiv Vas obustavi (recimo, zbog toga što je nastupila zastarelost krivičnog gonjenja) ili sud donese presudu kojom se optužba odbija (na primer, zato što je tužilac odustao od daljeg krivičnog gonjenja) ili bude doneta oslobađajuća presuda (nije dokazano da ste izvršili krivično delo za koje se teretite), troškovi, pa i izdaci i nagrada branioca, padaju na teret budžetskih sredstava suda. S druge strane, ako ste presudom osuđeni za krivično delo, sud će Vas obavezati da platite nagradu i troškove branioca po službenoj dužnosti.

Prilikom odlučivanja o troškovima postupka, sud je obavezan da primeni advokatsku tarifu koja važi u momentu donošenja odluke o troškovima. Važno je napomenuti da dogovor okrivljenog ili oštećenog s advokatom o visini i načinu plaćanja nagrade ne obavezuje postupajući sud. S obzirom na napred navedeno pravilo da će se postupajući sud striktno držati važeće Advokatske tarife, a da Vaš dogovor s advokatom može biti drugačiji, iznos koji ste platili do presude i iznos koji Vam sud prizna i dosudi uglavnom se neće poklapati. Bez obzira na navedeno, ukoliko sud u presudi ili rešenju kojim je okončan krivični postupak nije odlučio o troškovima jer u tom momentu nije imao sve potrebne podatke, potrebno je da podnesete zahtev za naknadu troškova krivičnog postupka nadležnom sudu, u kojem ćete precizno opredeliti troškove.

Primer zahteva okrivljenog za naknadu troškova krivičnog postupka.

K. br. ____/____

Osnovnom sudu u _____

Zahtev okrivljenog za naknadu troškova krivičnog postupka

Rešenjem Osnovnog suda u _____, K. br. ____/____ od _____ godine, obustavljeno je dalje vođenje krivičnog postupka protiv okrivljenog

_____ iz _____ zbog krivičnog dela _____ iz člana _____

Krivičnog zakonika RS usled zastarelosti krivičnog gonjenja.

Shodno navedenom, a na osnovu člana 265, stav 1 Zakonika o krivičnom postupku, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda, a okrivljeni ima pravo na njihovu naknadu, zbog čega i podnosi ovaj zahtev.

Troškove okrivljenog predstavljaju nužni izdaci na ime nagrade braniocu koga je sam angažovao.

Okrivljeni visinu troškova opredeljuju na sledeći način:

1. nagrada braniocu za pristup u sud i prisustvovanje saslušanju okrivljenog i odbrani okrivljenog, u iznosu od _____ dinara, prema važećoj advokatskoj tarifi;
2. nagrada braniocu za sastav žalbe na rešenje o određivanju pritvora, u iznosu od _____ dinara, prema važećoj advokatskoj tarifi;
3. nagrada braniocu za pristup u sud i prisustvovanje ispitivanju svedoka, u iznosu od _____ dinara, prema važećoj advokatskoj tarifi.

Okrivljeni predlaže da mu sud isplati ukupnu visinu troškova krivičnog postupka u iznosu od _____ preko računa broj _____ kod banke _____.

U _____, dana _____. godine. Okrivljeni

2.6. Siromaško pravo okrivljenog

U određenim situacijama, i onda kada nije propisana obavezna odbrana u krivičnom postupku, a za krivično delo za koje se gonite propisana je kazna zatvora preko tri godine, ili ako to nalažu razlozi pravičnosti u konkretnom slučaju, sud Vam može postaviti branioca ukoliko ste slabog imovnog stanja i niste u mogućnosti da platite troškove i nagradu braniocu. U tom slučaju, advokat nema pravo da od Vas traži i naplati naknadu i nagradu, već troškovi odbrane padaju na teret budžetskih sredstava suda. Takođe, prilikom odlučivanja o troškovima, a bez obzira na ishod postupka, sud Vas može osloboditi od dužnosti da ih naknadite ukoliko bi njihovim plaćanjem bilo ugroženo Vaše izdržavanje ili izdržavanje Vaše porodice.

2.7. Šta plaćam ako sam oštećen krivičnim delom?

Oštećeni u krivičnom postupku koji se sprovodi po službenoj dužnosti od strane javnog tužilaštva nije obavezan da angažuje advokata koji će zastupati njegove interese, ali oštećeni to neretko čine radi sigurnosti i ojačanja svog položaja u postupku.

Na primer, ukoliko, u svojstvu oštećenog, angažujete advokata za krivično delo za koje je propisana kazna od pet do deset godina zatvora, za njegovo zastupanje Vaših interesa na jednom održanom glavnom pretresu izdvojićete 27.000,00 dinara. Ukoliko advokat sastavi žalbu u istom predmetu, to će Vas koštati 45.000,00 dinara.

S druge strane, za određena krivična dela, krivični postupci se pokreću i vode po privatnim tužbama i bez učešća javnog tužilaštva, pa će oštećeni najčešće angažovati advokata za sastavljanje tužbe i zastupanje u pokrenutom krivičnom postupku.

Na primer, ako Vas neko uvredi, za sastav privatne krivične tužbe izdvojićete 27.000,00 dinara, dok će Vas zastupanje u ovom postupku na jednom održanom ročištu za glavni pretres u svojstvu privatnog tužioca koštati 31.500,00 dinara. Ukoliko je potrebno sastaviti žalbu po okončanju prvostepenog postupka, za nju ćete platiti advokatu 54.000,00 dinara.

Dakle, nagradu i nužne izdatke punomoćnika oštećenog dužno je da plati zastupano lice, međutim, od ishoda krivičnog postupka zavisi na čiji će teret konačno pasti ovi troškovi. To znači da će okrivljeni biti dužan da naknadi ove troškove oštećenom ukoliko je doneta osuđujuća presuda.

Važno je napomenuti da je oštećeni, za razliku od okrivljenog, obavezan da podnese zahtev za naknadu troškova krivičnog postupka do kraja glavnog pretresa. Taj zahtev se naknadno može precizirati samo u pogledu visine i osnova – zastupanje na glavnom pretresu, podnesci, razgledanje spisa i druge procesne radnje učinjene od strane punomoćnika.

Kao i okrivljenom, sud može oštećenom dodeliti punomoćnika – advokata koji će ga zastupati u krivičnom postupku. U ovom slučaju, troškovi zastupanja oštećenog padaju na teret budžeta suda, a punomoćnik nema pravo da zahteva neposredno od oštećenog isplatu nagrade.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
347.965.7(497.11)(035)

VODIČ kroz advokatsku tarifu / Teodora Tomić Lazarević ...
[et al.]. - Beograd : Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM,
2023 (Beograd : Dosije studio). – 41 str. : ilustr. ; 20 x 20
"Publikacija... nastala... u okviru projekta 'Otvorena vrata
pravosuđa'... --> kolofon. - Tiraž 750.

ISBN 978-86-82222-17-0

1. Томић Лазаревић, Теодора, 1986- [аутор]

а) Адвокатске тарифе -- Србија -- Приручници

COBISS.SR-ID 125009673

УДРУЖЕЊЕ ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА
И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

CHRIS
Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS
Network of the Committees for Human Rights in Serbia CHRIS

ДРУШТВО СУДИЈА СРБИЈЕ
JUDGES' ASSOCIATION OF SERBIA

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

**PARTNERI
SRBIJA**

cepris
Centar za pravosudna istraživanja

Beogradski centar
za ljudska prava

ФОРУМ СУДИЈА